

УДК 378:004.9

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-209-218-222

КРИВЕНКО Олександр Володимирович –
викладач кафедри загальновійськових дисциплін
Військового інституту телекомунікацій та
інформатизації імені Героїв Крут
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8730-4142>,
e-mail: bossyak9203@gmail.com

КУГОТ Олександр Леонідович –
викладач кафедри загальновійськових дисциплін
Військового інституту телекомунікацій та
інформатизації імені Героїв Крут
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1339-6299>,
e-mail: Kugotshurik1@gmail.com

ІНТЕРНЕТ ЯК ГЛОБАЛЬНЕ ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ У ЗДОБУТТІ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

Інтернет – мережа знань і високих технологій, де інформація стає першочерговою потребою, продуктом людської діяльності. Сучасний Інтернет стає універсальним середовищем для планування, прогнозування, моделювання, а також одним із факторів прийняття рішень й управління процесами у суспільстві, освіті й техніці. Всесвітня мережа Інтернет займає важливе місце у системі здобуття вищої якісної освіти, адже це універсальність, безперервність, гнучкість, індивідуалізація, економічність та доступність. Метою статті є визначення ролі та місця глобальної мережі Інтернет у здобутті якісної вищої освіти. Предметом дослідження є як позитивні, так і негативні сторони використання Інтернет у процесі пошуку нових знань. Об'єктом дослідження є глобальна мережа Інтернет, яка набуває усебічного поширення та можливості її використання освітніми закладами під час надання послуг. Пріоритетним завданням розвитку вищої школи у сучасному інформаційному суспільстві є підвищення конкурентоспроможності закладів вищої освіти і розширення доступу до якісної вищої освіти. Якість освіти нами було визначено як взаємозалежність результатів навчання і вимог сучасного суспільства до особистості. Професійна підготовка суб'єктів викладання, наявність системи контролю й оцінювання викладання, рівня знань суб'єктів учіння, навчання на дослідницькій основі, стимулювання самостійної роботи суб'єктів навчання залежить від якісного доступу до глобальної мережі Інтернет. Інтернет доступний будь-кому і представляє собою безкінечне інформаційне поле. Результати проведеного нами дослідження продемонстрували використання мережі Інтернет усіма здобувачами освіти у процесі здобуття знань. У контексті масового використання мережі Інтернет у здобутті вищої освіти, варто наголосити і на негативних сторонах, що мають також місце, це і обмежена соціальна взаємодія, це і вартість обладнання, що забезпечить швидкий доступ до всесвітньої мережі, а також фактор безпеки. Лише усвідомлення реальної та потенційної небезпеки дасть можливість безпечно використовувати наявність необмеженої кількості інформації для здобуття якісної освіти.

Ключові слова: Інтернет, якість освіти, вища освіта, заклад вищої освіти, студент.

KRYVENKO Oleksandr Volodymyrovych –
Lecturer at the Department of General Military Disciplines
Military Institute of Telecommunication and Information
Technologies named after the Heroes of Kruty
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8730-4142>,
e-mail: bossyak9203@gmail.com

KUGOT Oleksandr Leonidovych –
Lecturer at the Department of General Military Disciplines
Military Institute of Telecommunication and Information
Technologies named after the Heroes of Kruty
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1339-6299>,
e-mail: Kugotshurik1@gmail.com

INTERNET AS A GLOBAL SOURCE OF INFORMATION IN ACHIEVING QUALITY EDUCATION

The Internet is a network of knowledge and high technologies, where information becomes a primary need, a product of human activity. The modern Internet is becoming a universal environment for planning, forecasting, modelling, as well as one of the factors of decision-making and process management in society, education and technology. The worldwide Internet occupies an important place in the system of obtaining higher quality education, because of universality, continuity, flexibility, individualization, economy and accessibility. The purpose of the article is to determine the role and place of the global Internet network in obtaining high-quality higher education. The subject of the study is both positive and negative aspects of using the Internet in the process of searching for new knowledge. The object of the study is the global Internet network, which is gaining widespread distribution and the possibility of its use by educational institutions during the service. The priority task of higher education in the modern information society is to increase the competitiveness of higher education institutions and expand access to quality higher education. The quality of education has been defined as the interdependence of learning outcomes and the requirements of modern society for the individual. The professional training of subjects, the availability of a teaching control and evaluation system, the level of knowledge of learning subjects, research-based learning, and the stimulation of

independent work of learning subjects depends on high-quality access to the global Internet network. The Internet is available to anyone and represents an endless information field. The results of the research demonstrated the use of the Internet by all students in the process of acquiring knowledge. In the context of the mass use of the Internet in the pursuit of higher education, it is worth emphasizing the negative aspects that also take place, such as limited social interaction, the cost of equipment that will provide fast access to the World Wide Web, as well as the safety factor. Only the awareness of real and potential danger will make it possible to safely use the presence of an unlimited amount of information to obtain a quality education.

Key words: *Internet, quality of education, higher education, institution of higher education, student.*

Постановка та обґрунтування проблеми. Сьогодні важко уявити життя сучасної людини без Інтернету. Інтернет – це глобальний інформаційний простір, де існує мільярди різних джерел. Це мережа знань і високих технологій, де інформація стає першочерговою потребою, продуктом людської діяльності. Сучасний Інтернет стає універсальним середовищем для планування, прогнозування, моделювання, а також одним із факторів прийняття рішень й управління процесами у суспільстві, освіті й техніці. Всесвітня мережа Інтернет займає важливе місце у системі здобуття вищої якісної освіти, адже це універсальність, безперервність, гнучкість, індивідуалізація, економічність та доступність.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженнями відбору критеріїв і показників якості освіти займалися А. Бермус, Г. Бордовський, Ю. Ітін та багато інших. Проблематикою Інтернету в освіті цікавилися Н. Балик, Н. Дементієвська, П. Маланюк, І. Сокол, Г. Стеценко, В. Осадчий, Л. Флегантов, а застосування Інтернет-технологій у практиці навчання вивчали Ю. Жук, М. Кадемія, С. Литвинова, С. Марченко, В. Олексюк, Г. Стеценко. Тематикою онлайн-освіти під час отримання професійних знань займалися такі науковці, як О. Мамон, О. Вовк, К. Бугайчук. Однак питанню значення глобальної мережі Інтернет у процесі здобуття вищої якісної освіти присвячено зовсім мало наукових доробок, що визначає актуальність нашого дослідження.

Метою статті є визначення ролі та місця глобальної мережі Інтернет у здобутті якісної вищої освіти. Предметом дослідження є як позитивні, так і негативні сторони використання Інтернет у процесі пошуку нових знань. Об'єктом дослідження є глобальна мережа Інтернет, яка набуває усебічного поширення та можливості її використання освітніми закладами під час надання послуг.

Методи дослідження: описовий, конструктивний, функціональний, а також методи аналізу, систематизації та порівняння.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якісна освіта всіх громадян є основою для створення омріяного людством якісного і справедливого суспільства, що споконвіку слугувало своєрідним дороговказом розвитку нашої цивілізації. Якісна освіта здатна змінити нас самих і наше світосприйняття, оточуючу реальність та майбутнє. Хід історичного цивілізаційного розвитку зумовив перехід від індустріального до інформаційного суспільства, у якому продуктом, що має найвищу цінність, є інформація, а вартість людського ресурсу (як джерела, що продукує цю інформацію) у розвинених країнах світу сягає 80% національного багатства [8, с. 6].

До пріоритетних завдань розвитку вищої школи у сучасному інформаційному суспільстві належать підвищення конкурентоспроможності закладів вищої освіти і розширення доступу до якісної вищої освіти. Визначені настанови набувають провідного значення для подальшої освітньої інтеграції країн Болонського процесу, що знайшло відображення у таких програмних документах, як: Болонська декларація (1999), «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (2015), Паризьке комюніке (2018) [8, с. 11].

Провідна роль у забезпеченні якості вищої освіти належить ЗВО, на які покладено завдання формування власної стратегії якісної освітньої діяльності, впровадження і постійного вдосконалення внутрішніх механізмів її забезпечення, реалізації просвітницької місії, спрямованої на пропагування загальноєвропейських академічних ідеалів і цінностей, виховання культури якості, залучення до співпраці всіх зацікавлених сторін. Водночас потрібно зберегти баланс інтересів і сфер відповідальності за якість між основними суб'єктами освітньої взаємодії, надати їй цілеспрямованого і конструктивного характеру, а тому недоречно зводити проблему якості вищої освіти до інституційного рівня, перекладати всю відповідальність винятково на виші [8, с. 11].

У Законі України «Про вищу освіту» (2014) якість вищої освіти визначається як «відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг». Оскільки результатом навчання є сформовані інтегральні якості особистості, то логічним є тлумачення якості вищої освіти як показника особистісного розвитку, стану підготовки випускника, що засвідчує реалізацію освітніх цілей і досягнення ним запланованих результатів освітньо-професійної підготовки [8, с. 12].

А. Василюк і М. Танась якість освіти розглядають як рівень знань і вмінь, розумового, морального і фізичного розвитку тих, хто навчається, на певному етапі відповідно до поставлених цілей. Новою якістю освіти є належна якість не лише навчання, а й виховання, ступінь розвиненості особистості людини, яка навчається, її підготовленості до продовження навчання, самостійного життя [2].

І. Анненкова констатує, що якість освіти – це багатопланова категорія, і критерії її оцінки можуть бути самими різними. Вона виділяє чотири основних аспекти оцінки якості освіти, які доповнюють один одного: гарантоване виконання базових стандартів і еталонів; досягнення

поставлених цілей на різних етапах навчання (на вході, у процесі й на виході); здатність задовольняти попит і очікування споживачів освітніх послуг і зацікавлених учасників освітнього ринку; прагнення до вдосконалювання навчання [1].

Н. Острроверхова розглядає якість освіти як сукупну, комплексну системну цілісну характеристику, яка включає в себе, окрім якості навченості, ще й цілу низку параметрів, завдяки врахуванню яких оцінка результатів навчання може бути як підвищена, так і зведена до нуля або навіть стати негативною. До них належать: 1. Знання, уміння і навички. 2. Показники особистісного розвитку, а саме: розвиток інтелектуальної, емоційної, вольової, мотиваційної сфер особистості, рівень розвитку її пізнавальних інтересів і потреб, сформованість стійкої мотивації пізнання, рівень креативності студента, його вміння самовизначатися в усьому, бути суб'єктом власної освіти і розвитку, а також ступінь моральної, фізичної, екологічної та іншої розвиненості. 3. Негативні ефекти (наслідки) освіти: перевантаження і перевтома, поява дефектів здоров'я, поява відрази до навчання. 4. Зміни професійної компетентності викладача і його ставлення до праці. 5. Зростання (чи падіння) престижу закладу освіти в соціумі [5].

Якість освіти нами було визначено як взаємозалежність результатів навчання і вимог сучасного суспільства до особистості.

Якість вищої освіти включає в себе певний комплекс складових, зокрема:

- якість навчально-методичної бази (ресурсне забезпечення закладів освіти, залучення до навчального процесу нових методів і засобів пізнання, пов'язаних із сучасними технічними можливостями);

- якість науково-педагогічних працівників;

- якість підготовки фахівців, здатних до ефективної професійної діяльності та адаптації до умов науково-технічного прогресу, які володіють технологіями в межах свого фаху й уміннями використовувати свої знання для вирішення професійних завдань [8, с. 15–16].

Н. Хворостяна, М. Великжаніна визначають наступні чинники забезпечення якості освіти: 1) професійна підготовка суб'єктів викладання, їхні особистісні якості; 2) навчально-методичне забезпечення процесу підготовки; 3) наявність системи контролю й оцінювання викладання, рівня знань суб'єктів учіння, що відповідає сучасним вимогам; 4) застосування викладачами вищої школи сучасних освітніх технологій; 5) навчання на дослідницькій основі; 6) відповідність програм навчальних дисциплін сучасним вимогам; 7) контакти з провідними іноземними фахівцями; 8) належне матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу; 9) забезпеченість науковою літературою освітніх закладів; 10) спрямованість викладання на формування соціальних якостей сучасного фахівця; 11) стимулювання самостійної роботи суб'єктів навчання та інше [7].

Вважаємо, що професійна підготовка суб'єктів викладання, наявність системи контролю й оцінювання викладання, рівня знань суб'єктів

учіння, навчання на дослідницькій основі, стимулювання самостійної роботи суб'єктів навчання залежить від якісного доступу до глобальної мережі Інтернет.

Інтернет доступний будь-кому і представляє собою безкінечне інформаційне поле. В ньому представлена сама різноманітна інформація – легальна і нелегальна, моральна та аморальна, соціальна, політична, правова, медична, економічна, релігійна, комп'ютерна та будь-яка інша, яка завантажена людиною в це поле за допомогою комп'ютера [6, с. 15].

Потрапляючи в Мережу, ми входимо в деяке безмежне середовище, яке переповнено некласифікованою за великим рахунком інформацією і непостійно по своєму контенту і швидкості його зміни. У цей простір не можна потрапити фізично, його не можна включити, як улюблену передачу. Проте не можна і прогнати, завдяки здатності мережевого середовища незліченна кількість годин зберігати інформацію. Інша проблема, що з часом її, можливо, буде не так легко знайти [6, с. 23].

Наш практичний досвід дає право встановити прямі зв'язки між Інтернетом та зручністю й економією.

Зручність пов'язана з місцем, часом та тривалістю [4, с. 124]:

- немає потреби витрачати час на дорогу до вишу і назад;

- немає географічних обмежень у виборі навчання та прив'язки до певного місця проживання чи перебування;

- ви маєте змогу самостійно скласти власний графік навчання. Є змога вчитися у своєму темпі, у зручний для себе час;

- високоякісний діалог – запорука засвоєння матеріалу. Студент має змогу ретельно обміркувати отриманий матеріал, перш ніж надати відповідь або переходити до наступної теми;

- вагомою є орієнтація на учнів. Очікується, що студенти будуть читати всі роботи своїх однокурсників, але вони можуть брати активну участь тільки в тих частинах роботи, що найбільш відповідають їх потребам;

- доступ до максимальної кількості ресурсів, можливість використовувати необмежену кількість наочного матеріалу, як основного, так і додаткового з ресурсами та інформацією з усього світу.

Економія пов'язана з фінансовою стороною, яка часто відіграє вагому роль у виборі сфери навчання та самореалізації [4, с. 124]:

- здебільшого онлайн тренінги, семінари, вебінари коштують дешевше, ніж звичайні заняття в класах загальноосвітніх шкіл або вишів;

- немає потреби витрачати кошти на проїзд;

- студент може продовжувати знаходитися на своєму місці роботи під час занять;

- зниження витрат на саму реалізацію освітнього процесу.

Нами було проведено опитування серед близько 1000 студентів трьох закладів вищої освіти, щодо використання мережі Інтернет в пошуку інформації, яка стосується нових знань (Рисунок 1). Отримані результати не стали вражаючими, а лише

підтвердили думку багатьох науковців сьогодення, що Інтернет займає невід’ємну частину здобуття освіти. Адже, з результатів дослідження чітко можна побачити, що усі здобувачі освіти користуються глобальним пошуком, при тому близько 70 % роблять це постійно.

Пошук інформації в мережі ІНТЕРНЕТ

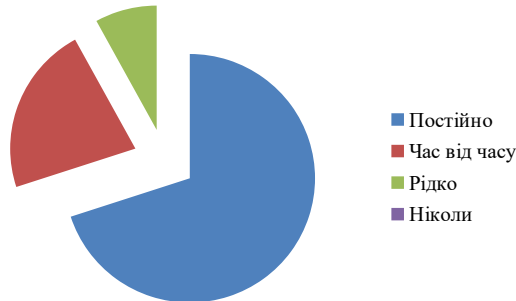

Рисунок 1. Пошук інформації в мережі Інтернет.

Перевагами від використання глобальної павутини у процесі здобуття знань у закладі вищої освіти також є:

- індивідуалізація навчання;
- інтенсифікація самостійної роботи;
- підвищення мотивації та пізнавальної активності;
- розширення інформаційних потоків нових знань.

Однак, у контексті масового використання мережі Інтернет у здобутті вищої освіти, варто наголосити і на негативних сторонах, що мають також місце.

Найбільша проблема, на нашу думку, полягає в обмеженій соціальній взаємодії. Соціальна ситуація у сфері особистих, дружніх стосунків пов’язана з напруженістю, тривожністю і нервозністю, відчуттям необхідності до когось звернутися, коли справи йдуть погано, стражданнями через хвороби, біль, фізичний дискомфорт, порушення сну, відчуттям себе нещасливим(-ою), переживанням роздратування під час спілкування з іншими [3, с. 82].

Другий фактор – це вартість обладнання, що забезпечить швидкий доступ до всесвітньої мережі. Варто враховувати і вартість програмного обладнання, що є необхідним у процесі навчання.

Не менш важливий фактор – це фактор безпеки. Варто пам’ятати про шпигунське програмне забезпечення, крадіжки конфіденційної інформації, масова розсилка комерційної, політичної та іншої реклами (інформації) або іншого виду повідомлень (у тому числі й підроблених) особам, які не висловлювали бажання їх отримувати, а також наявність недостовірної інформації, кібер-булінг, кібер-грумінг та інше.

Тому, для уникнення негативних наслідків під час роботи у мережі Інтернет, є вкрай необхідним співпрацювати зі студентами у цьому напрямку, що передбачає:

- використання антивірусного програмного забезпечення;

- завантажування додатків лише з офіційних сайтів;
- уникнення підозрілих он-лайн форм для введення персональних даних;
- повідомлення необхідної інформації у відповідні органи у разі порушення пер сольної безпеки.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Мережа Інтернет – це необмежена система інформації через структури соціокультурного, економічного, інформаційного та освітнього простору. Відбувається трансформація комунікаційного досвіду людини у напрямку розширення доступу до інформації та даних. З’являється доступ до нових інструментів та ресурсів. Сьогодні важко уявити процес здобуття знань у закладі вищої освіти без доступу до всесвітньої мережі даних. Однак лише усвідомлення реальної та потенційної небезпеки дасть можливість безпечно використовувати наявність необмеженої кількості інформації для здобуття якісної освіти.

Перспектива подальших досліджень передбачає детальне вивчення питання взаємозалежності якості освіти та кількості самостійної роботи на основі мережі Інтернет.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Анненкова І. П. Критерії і показники якості освіти у ВНЗ. URL : https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/8_2011/1.pdf.
2. Василюк А., Танась М. Педагогічний словник-лексикон (українсько-англо-польський). Вид. 2-ге, уточ. й доп. Ніжин : Вид. ПП Лисенко М., 2013. С. 221.
3. Коробанова О. Л. Соціальна взаємодія та переживання складних соціальних ситуацій в умовах пандемії COVID-19. *Проблеми політичної психології*. 2020. Вип. 9 (23). С. 72–93.
4. Крашевська С. М. Переваги та недоліки онлайн-освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 71, Т. 2. С. 123–126.
5. Островерхова Н. Оцінка якості освіти. *Освіта і управління*. 2005. Т. 8, № 1. С. 109–113.
6. Спасибо І. А. Щодо історії виникнення глобальної мережі інтернет. *Право та інновації*. 2014. № 3 (7). С.15–25.
7. Хворостяна Н. В., Великжаніна М. В. Аналіз основних чинників, які забезпечують якість освіти. *Економіка і регіон* № 3 (34). ПолтНТУ. 2012. С. 25–29.
8. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник. за наук. ред. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

REFERENCES

1. Annienkova, I. P. (2011). Kryterii i pokaznyky yakosti osvity u VNZ [Criteria and indicators of the quality of education in universities.]. URL : https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/8_2011/1.pdf [in Ukrainian]
2. Vasyliuk, A. & Tanas, M. (2013). Pedahohichnyi slovnyk-leksykon (ukrainsko-anhlo-polskyi) [Pedagogical dictionary-lexicon (Ukrainian-English-Polish)]. Vyd. 2-he, utoch. y dop. Nizhyn : Vyd. PP Lysenko M. 221 s. [in Ukrainian]

3. Korobanova, O. L. (2020). Sotsialna vzaiemodiia ta perezhyvannia skladnykh sotsialnykh sytuatsii v umovakh pandemii COVID-19 [Social interaction and experiencing complex social situations in the conditions of the COVID-19 pandemic]. *Problemy politychnoi psykholohii*. 9 (23). S. 72–93. [in Ukrainian]

4. Krashevska, S. M. (2020). Perevahy ta nedoliky onlain-osvity [Advantages and disadvantages of online education]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. 71. T. 2. S. 123–126. [in Ukrainian]

5. Ostroverkhova, N. (2005). Otsinka yakosti osvity [Assessment of the quality of education]. *Osvita i upravlinnia*, T. 8. № 1. S. 109–113. [in Ukrainian]

6. Spasybo, I. A. (2014). Shchodo istorii vynyknennia hlobalnoi merezhi internet [Regarding the history of the emergence of the global Internet network]. *Pravo ta innovatsii*. (7). S. 15–25. [in Ukrainian]

7. Khvorostiana, H. V. & Vielikzhanina, M. V. (2012). Analiz osnovnykh chynnykiv, yaki zabezpechuiut yakist osvity [Analysis of the main factors that ensure the quality of education]. *Ekonomika i rehion*. 3 (34). S. 25–29. [in Ukrainian]

8. Yakist vyshchoi osvity: teoriia i praktyka [The quality of higher education: theory and practice] (2019). *Za nauk. red. avtoriv: A. Vasyliuk, M. Dei, V. Bazeliuk (ta in.); NAPN Ukrainy, Universytet menedzhmentu osvity. Kyiv. Nizhyn: Vydavets PP Lysenko M. M.* 176 s. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

КРИВЕНКО Олександр Володимирович – викладач кафедри загальновійськових дисциплін, Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут.

Наукові інтереси: військова підготовка.

КУГОТ Олександр Леонідович – викладач кафедри загальновійськових дисциплін, Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут.

Наукові інтереси: військова підготовка.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

KRYVENKO Oleksandr Volodymyrovych – Lecturer at the Department of General Military Disciplines, Military Institute of Telecommunication and Information Technologies named after the Heroes of Kruty.

Scientific interests: military training.

KUGOT Oleksandr Leonidovych – Lecturer at the Department of General Military Disciplines, Military Institute of Telecommunication and Information Technologies named after the Heroes of Kruty.

Scientific interests: military training.

Стаття надійшла до редакції 20.06.2023 р.

УДК 378.147.091.31-021.36:811.161.2]:615.1-057.875

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-209-222-227

КУКСА Наталія Григорівна –

кандидат історичних наук,

викладач кафедри гуманітарних

дисциплін Черкаської медичної академії

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2701-0201>

e-mail: Nafto4ka@ukr.net

**ВИКОРИСТАННЯ ДИСКУСІЙ ЯК ІНТЕРАКТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ СЕРЕД
СТУДЕНТІВ-ФАРМАЦЕВТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»**

Статтю присвячено з'ясуванню проблеми використання дискусій в освітньому процесі, як систему правил організації продуктивної взаємодії між собою тих, хто навчається, при якій відбувається засвоєння нового досвіду, отримання нових знань і надається можливість для самореалізації особистості. Розкрито сутність поняття дискусії.

Сказано, що будь-яка дискусія являє собою важливий засіб пізнавальної діяльності студентів у процесі навчання професійного українського мовлення. Проаналізовано, що дискусія повинна містити три основних блоки: задум, який включає зміст, мету, завдання; процес реалізації задуму; результат дискусійної діяльності.

Звернено увагу на види дискусій, зокрема виділено лінійну, фронтальну, керовану, публічну, групову, вільну дискусії. В статті подано варіанти розташування учасників. Вказано, що викладач має обрати таку форму розташування студентів, яка дозволить йому вирішити поставлені завдання.

Висвітлено форми дискусій у процесі підготовки конкурентоспроможних фахівців. Зокрема виділено такі форми, як круглий стіл, засідання експертної групи, форум, форум-театр, симпозіум, судове засідання, переговори, сократівська дискусія, перехресна дискусія, дискусія з відкритим закінченням.

Вказано наукові джерела з проблеми дослідження. Значну увагу приділено дебатам, як одній з найбільш ефективних освітніх технологій, що дозволяє не лише забезпечити формування ґрунтовних знань, а й загальнолюдських і професійних якостей і вмінь. Виділено етапи проведення дебатних заходів, як підготовчий, завдяки якому визначаються тематика та мета цього заходу, надаються настанови студентам щодо матеріалу й напрямів, за якими необхідно підготуватися, обговорюється проблематика, виконується пошук потрібних фактів, тверджень, висловлювань, складається основний текст публічного виступу; безпосереднє проведення – має чітко регламентовану й розписану за часом структуру та результуючий – по завершенні виступів представників команд судді спільно радяться та визначають ту, що перемогла.

У статті підкреслено роль викладача при проведенні будь-якої дискусії, яка найбільш близька до ролі посередника та його функції, насамперед сформулювати проблему і тему дискусії, створити необхідну мотивацію; створити доброзичливу атмосферу. Зазначено, що найкраще дискусія проходить в дружній атмосфері. Важливо, щоб людям,